

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
Келажаги
Буюк
Давлат

2025 йил — АТРОФ-МУҲИТНИ АСРАШ ВА «ЯШИЛ» ИҚТИСОДИЁТ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган • WWW.XS.UZ • E-mail: info@xs.uz • 2025 йил 19 декабрь, № 266 (9161) Жума Сайтимига ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ЯПОНИЯГА КЕЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 18 декабрь куни расмий таширф билан Токио шаҳрига келди.

“Ханеда” халқаро аэропортида давлатимиз раҳбарини Япония ички ишлар ва коммуникациялар вазири Ёшимаса Хаяши ва бошқа расмий шахслар кутиб олди. Токио шаҳрига келган Президент Шавкат Мирзиёев Японияда меҳнат қилаётган ва таҳсил олаётган ватандошларимиз билан учрашиб, улар билан суҳбатлашди. Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар, юрдошларимизнинг орзу-умидлари, максад ва режалари ҳақида очик ва самимий мулоқот бўлиб ўтди. Президентимиз ватандошларимизга иши ва ўқишида муваффақиятлар тилаб, улар Кунчиқар юрда орттирган билим ва тажрибалар Ватанимиз тараққиёти ҳамда халқимиз фаровонлигига хизмат қилишига ишонч билдирди. Таширфининг асосий тадбирлари 19-20 декабрь кунлари бўлиб ўтди. Ўзбекистон Президенти Япония Императори Нарухито, Бош вазири Санаэ Такаичи ва бошқа расмийлар, ишбилармон доиралар ҳамда академик ҳамжамият вакиллари билан учрашувлар ўтказди. Шунингдек, Ўзбекистон етакчиси “Марказий Осиё + Япония” мулоқотининг биринчи саммитида иштирок этди.

ЎзА.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн иккинчи ялпи мажлиси тўғрисида

АХБОРОТ

18 декабрь куни Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн иккинчи ялпи мажлиси ўз ишини бошлади.

Унда Сенат, ҳукумат аъзолари, вазирилик ва идораларнинг вакиллари, маҳаллий Кенгашларнинг депутатлари, Сенат ҳузурдаги Ёшлар парламенти аъзолари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари қатнашди. Видеоконференцалоқа тарзида ўтказилган ялпи мажлиси Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси Танзила Норбоева олиб борди. Ялпи мажлис Сенатнинг “YouTube” тармоғидаги саҳифаси орқали тўғридан-тўғри ёритиб борилди. Ўн иккинчи ялпи мажлисининг биринчи иш кунини сенаторлар “Ўзбекистон Республикасининг 2025 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунга ўзгартиришлар киритиш ҳақида”ги қонунни муҳокама қилишдан бошлади.

Муҳокама жараёнида сенаторлар бюджет даромадларини ошириш ва бюджет маблағларидан мақсадли фойдаланишга алоҳида эътибор қаратди. Сенаторлар ўз чиқишларида 2026 йилда макроиқтисодий сиёсат соҳасида устувор этиб белгилаган вазифаларни бажариш, ижтимоий муаммоларни ҳал қилиш, маҳаллалар инфратузилмасини тақомиллаштириш ва давлат дастурларида назарда тутилган бошқа муҳим тадбирларни амалга оширишга алоҳида эътибор қаратиш лозимлигини қайд этди. Сенаторлар қонунни маъқуладди. Ялпи мажлисда “Солиқ ва бюджет сиёсатининг 2026 йилга мўлжалланган асосий йўналишлари қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонун ҳам муҳокама этилди.

Эксклюзив интервью

Кенжи ХИРАТА: ЯПОНИЯ — ЎЗБЕКИСТОН МУНОСАБАТЛАРИ ЯНГИ БОСҚИЧГА ҚАДАМ ҚЎЙМОҚДА

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Японияга расмий таширфи ва “Марказий Осиё + Япония” биринчи саммитидаги иштироки арафасида ушбу мамлакатнинг Ўзбекистондаги элчиси Кенжи Хирата “Дунё” АА муҳбирига интервью бериб, икки томонлама ҳамкорликни ривожлантириш, маданий-гуманитар алоқаларни янада кучайтириш ҳақида ўз фикрларини билдирди.

— Аввало, интервьюга вақт ажратганингиз учун раҳмат. Маълумки, Япония Ўзбекистоннинг сиёсий, иқтисодий, маданий, бир сўз билан айтганда, барча соҳалардаги муҳим ҳамкорларидан бири ҳисобланади, шундай эмасми? Сизнингча, икки давлат ҳамкорлигини янада кенгайтириш ва янги даражага олиб чиқишда қайси йўналишлар энг истиқболли?

асосан, хусусий секторга қаратилади. Албатта, ҳукуматлар уни қўллаб-қувватлашга ҳаракат қилмоқда. Шу боис ҳамкорлик сурбатини сақлаб қолиш ва уни янада кучайтиришга интиламыз.

— Сиёсий ва иқтисодий ҳамкорликка алоҳида урғу бердингиз. Шу ўринда яна бир муҳим жиҳатни тилга олишимиз керак, бу — маданий дипломатия ва таълим соҳаси. Бунга халқ дипломатияси, япон тилини ўқитиш, талабалар алмашинуви каби кўплаб йўналишларни мисол келтириш мумкин. Сизнингча, ушбу соҳада икки томонлама муносабатларни янги bosқичга кўтаришга нималар туртки бўла олади?

— Ҳа, инсон ресурсларини ривожлантириш доимо муносабатларимиз марказида бўлиб келган. Япония ҳукумати ўзбекистонлик ёшлар учун қатор стипендия дастурларини амалга ошириб келмоқда. Бугунги кунда 2 400 нафардан ортиқ ўзбекистонлик ёшлар Японияда таҳсил олмоқда.

— Бугунги кунда биз мулақо бошқача Ўзбекистонни кўрапмиз. Янги Ўзбекистон дунёга очик ва хоржий давлатлар билан алоқалар орқали модернизацияга эришишга интиломоқда. Бу жараёнда тўғридан-тўғри хоржий инвестициялар ва савдо муҳим роль ўйнайди ва бу, асосан, хусусий сектор қўлидадир. Япония — Ўзбекистон стратегик ҳамкорлигининг келажаги.

Сўзга чиққанлар мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан юксалтириш, шу жумладан, аҳолининг ҳаёти учун қулай шарт-шароитлар яратиш, камбағалликни қисқартириш, халқ турмуш фаровонлигини ошириш, таълим, соғлиқни сақлаш, маданият ва спорт ҳамда бошқа соҳаларни ривожлантириш бўйича изчил ислохотлар амалга оширилаётганини таъкидлаб ўтди.

Жорий йилда ҳудудларда долзарб ижтимоий муаммоларни, маҳалла инфратузилмаси билан боғлиқ муҳим масалаларни ҳал этиш ҳамда бошқа соҳаларни ривожлантириш юзасидан Президентнинг қатор фармон ва қарорлари қабул қилинган.

Амалга оширилаётган тадбирларнинг ўз вақтида молиялаштирилишини таъминлаш ва қўшимча харажатлар манбаларини аниқлаш зарурати юзасига келгани қайд этилди.

Ушбу қонун билан “Камбағалликдан фаровонлик сари” дастури доирасидаги тадбирларни молиялаштириш ҳамда кўп квартиралар уйларида ва ижтимоий соҳа муас-

сасаларида энергия самарадорлигини яхшилаш билан боғлиқ тадбирлар учун қўшимча маблағ ажратилишини назарда тутувчи ўзгартиришлар киритилмоқда. Бундан ташқари, бюджет маблағларининг мақсадли, самарали сарфланшини ошириш, бюджет интизоминини мустаҳкамлаш доирасида маблағларнинг бир қисmini мақбуллаштириш ва уларни қўшимча харажатларга йўналтириш назарда тутилмоқда.

Сенаторлар 2025 йил учун Давлат бюджети тўғрисидаги қонунга киритилаётган ўзгартиришлар мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришга қаратилган чора-тадбирларни ўз вақтида молиялаштиришга хизмат қилишини таъкидлади.

Муҳокама якунида сенаторлар қонунни маъқуладди.

Шундан сўнг “2026 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида”ги қонун кўриб чиқилди.

Қайд этилганидек, мазкур қонуннинг мақсади 2026 йил учун Ўзбекистон Республикасининг консолидацияланган бюджетини шакллантириш ва ижро этиш билан боғлиқ муносабатларни тартибга солишдан иборат.

Сенаторлар таъкидлаганидек, 2026 йил учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетида аҳоли турмуш даражасини яхшилаш, халқ фаровонлигини юксалтириш, “яшил” иқтисодиётни ривожлантириш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, фуқароларнинг соғлиқни сақлаш тизими билан камровини кенгайтириш ва сифатли таълимга эга бўлиш каби ижтимоий соҳа мақсадларига устуворлик берилган.

Жумладан, Давлат бюджети харажатларининг қарий 55 фоизи ёки 220,0 триллион сўми ижтимоий соҳага йўналтирилмоқда. Давлат бюджети харажатлари таркибида таълим соҳаси учун 100 триллион сўм назарда тутил-

ган, тиббиёт соҳасига эса 49 триллион сўм ёки жорий йилдаги нисбатан 11,4 фоизга оширилмоқда. Қонунга асосан келгуси йилда инфляция даражаси 7 фоиз атрофида бўлиши прогнози қилинмоқда.

2026 йилда Давлат бюджети харажатлари 402,6 триллион сўми, даромадлари эса 368,9 триллион сўми ташкил этмоқда. Давлат мақсади жамғармалари даромадлари эса 78,6 триллион сўм, харажатлари 74,4 триллион сўм (бюджетларро трансфертлар ҳисобга олинмаган ҳолда) микдориде режалаштирилмоқда.

Хусусан, мазкур қонунда 2026 йилда консолидацияланган бюджет даромадлари 515,8 триллион сўм, харажатлар эса 567,6 триллион сўм микдориде шакллантирилган. Бунда консолидацияланган бюджет тақчиллиги ялпи ички маҳсулотга нисбатан 3 фоиздан ошмаслиги вазифаси назарда тутилган.

Таъкидланганидек, кейинги йилга мўлжалланган солиқ-бюджет сиёсатининг асосий йўналишлари, шу жумладан, амалдаги қонунчиликни Жаҳон савдо ташкилоти битимларига мувофиқлаштириш, Президентимизнинг тадбиркорлар билан очик мулоқоти доирасида белгилаб берилган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилмоқда.

2026 йилда ҳам солиқ сиёсатида асосий солиқ ставкалари қўшилган қиймат солиғи 12 фоиз, фойда солиғининг базавий ставкаси — 15, jisмоний шахслардан олинмаган даромад солиғи — 12, юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ставкаси — 1,5, қишлоқ хўжалигида мўлжалланган ерлар учун ер солиғи — 0,95, ижтимоий солиқ — 12 (бюджет тақчилотлари — 25), айланмадан олинмаган солиқ — 4 фоиз микдориде ўзгаришсиз қолмоқда.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида

МАМЛАКАТ ТАРАҚҚИЁТИГА ДАХЛДОР МУҲИМ ТАДБИР

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Аграр ва сув ҳўжалиги масалалари қўмитаси томонидан “Ўзбекистон Республикасида аҳоли ва қишлоқ хўжалигини рўйхатга олишнинг долзарблиги ва аҳамияти” мавзусида семинар ташкил этилди. Унда депутатлар, Миллий статистика қўмитаси вакиллари, экспертлар, ОАВ ходимлари қатнашди.

Маълумки, “Аҳолини рўйхатга олиш тўғрисида”ги Қонунда мамлакат нуфусини камида ҳар 10 йилда, қишлоқ хўжалигини эса ҳар 5 йилда рўйхатга олиш белгиланган. 2021 йилда аҳоли ва 2022 йилда қишлоқ хўжалиги аҳоли таркибиде рўйхатга олинган. Тўлиқ рўйхатга олишни амалга ошириш учун зарур техник, ҳуқуқий асослар ва бошқа омилларга тайёргарлик ишлаб чиқилганидан сўнг ушбу тадбир 2026 йилга кўчирилган.

Семинарда айтилганидек, рўйхатга олиш 2026 йил 15 январдан — 28 февралгача бўлиб ўтади. Мазкур жараён уч бошқича ташкил этилади. Дастлабки 17 кун давомида аҳолига интернет орқали маълумотларни киритиш имконияти яратилади. Бунда фуқаролар “census.stat.uz” портали орқали “OneId” тизими ёрдамида рўйхатдан ўтишади. Аҳоли ўзи ва оила аъзолари тўғрисидаги саволномани мустақил тўлдириши мумкин бўлади. Кейинги бир ой мобайнида

эса “маҳалла еттилиги” аъзолари иштирокида уйма-уй юриб маълумотлар йиғилади. Шунингдек, жараёни муваффақиятли амалга ошириш учун “маҳалла еттилиги” аъзолари махсус дастурлар асосида тайёрланади ва фаолияти рағбатлантирилади. Уларнинг аҳоли билан доимий мулоқотда бўлиши ва маҳаллий кишилар эҳтиёжи ҳамда шароитларини яхши билиши рўйхатга олиш маълумотларининг сифати, ҳаққонийлиги ва аниқлигини кафолатлайди. Бу ёндашув нафақат иқтисодий тежамкорликни таъминлайди, балки давлат ва жамият ўртасидаги ишонч ва ҳамкорликни мустаҳкамлайди.

Тадбир иштирокчилари қайд этганидек, рўйхатга олиш жараёнлари яқунлангандан сўнг маълумотларни қайта ишлаш ва таҳлил қилиш бошқичи бошланади. Натижалар Европа статистика конференциясининг тавсияларига мувофиқ умумлаштирилади. Шу

тариха мамлакатимиз нуфусининг демографик таркиби, миграция жараёни, оилавий ҳолати, фаолият турлари ва даромад манбалари тўғрисида ягона маълумотлар базаси шаклланади. Бундан ташқари, қишлоқ хўжалиги ерларидан фойдаланиш, чорвачилик ва паррандачилик соҳасига оид кўрсаткичлар аниқланади.

Йиғилган маълумотлар республика ва ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, янги иш ўринлари яратиш, аҳоли саломатлигини яхшилаш ва оилаларга ёрдам кўрсатиш бўйича дастурларни манзилли ишлаб чиқишда муҳим ахборот базаси бўлиб хизмат қилади. Рўйхатга олиш жараёнлари ўтказилаётган мазкур давр аҳоли ва қишлоқ хўжалиги соҳаси учун нисбатан кам ҳаракатланмаган қиш фаслига тўғри келиши билан ҳам қўлайлиги яратди.

Сўровномадаги 71 та саволнинг 54 таси аҳолига, 17 таси қишлоқ хўжалигига оид бўлади. Жумладан, асосий демографик кўрсаткичлар, одамларнинг даромад манбаи, бандлиги ва таълим даражаси, тураржой хусусиятлари, айрим тоифалар, чет эл фуқаролари ҳамда қишлоқ хўжалиги бўйича саволлар ўрин олган.

ФАОЛ ҲАЁТ УЧУН БЕРИЛГАН ИМКОН

Ногиронликнинг оғир турлари деганда, инсоннинг кундалик ҳаёт фаолиятини мустақил амалга ошириш имкониятларини кескин чеклайдиган ҳолатлар тушулинади. Бундай ҳолатдаги болаларнинг ўз-ўзига хизмат қилиш, ҳаракатланиш, мулоқот, таълим олиш ва жамият ҳаётида фаол иштирок этиш имкониятлари нисбатан чекланган бўлади.

Сарҳисоб

Расмий маълумотларга кўра, Ўзбекистонда ногиронлиги бор шахслар сонин миллион нафардан ортиқ. Шундан 170 810 нафари вояга етмаганлар бўлиб, айнан оғир ногиронликка эга болалар тиббий, таълим ва ижтимоий хизматларга энг кўп эҳтиёж сезади деган тоифа ҳисобланади. Шу боис мамлакатимизда аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини қўллаб-қувватлашга қаратилган ислохотлар изчил давом эттирилмоқда.

хуқуқлари тўғрисидаги Конвенцияни (Нью-Йорк, 2006 йил 13 декабрь) ратификация қилди. Шу орқали мамлакатимизнинг инсон ҳуқуқларини таъминлашга содиқлиги, шунингдек, Конвенция тамойиллари ва “Ҳеч ким меҳр ва эътибордан четда қолмасин” тамойилига мувофиқ ногиронлиги бўлган шахслар ҳуқуқларини илгарича қўриш бўйича чора-тадбирлар муҳимлиги яна бир бор ўз тасдиғини топди.

Президентимизнинг шу йил 3 февралдаги “Ногиронлиги бўлган болаларга ижтимоий хизмат ва ёрдам кўрсатиш тизимини янада тақомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори асосида ногиронлиги бўлган болалар учун қундузги парварих хизматини бошқичма-бошқич жорий қилиш имкони яратилди. Ҳужжат асосида 2025 йил 1 мартдан бошлаб янги тизим қират лойиҳа сифатида Перакаталогистон Республикаси, қатор вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳрида йўлга қўйилмоқда. Лойиҳа давлат-хусусий шериклик модели асосида амалга оширилади ва 3 ёшдан 18 ёшгача болаларда ўзбекистон Ногиронлар

Юртимизда ногиронлиги бўлган болаларнинг ҳуқуқлари Конституция, миллий қонунлар ва халқаро меъёрлар билан кафолатланган. 2021 йил июнда Ўзбекистон Ногиронлар

КўП ҚИРРАЛИ ҲАМКОРЛИК ИСТИҚБОЛЛАРИ

Мамлакатимиз Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Япония Бош вазири Санаэ Такаичининг таклифига биноан ушбу давлатга расмий таширфи икки мамлакат ўртасидаги кўп қиррالي ҳамкорликни сифат жиҳатдан янги поғонага кўтариш йўлидаги тарихий қадам бўлди.

Акс садо

Ўзбекистон билан Япониянинг дўстона муносабатлари ва ҳамкорлик алоқаларининг илдишлари кўп асрлик тарихга эга бўлиб, Буюк Ипак йўли энг раванк топган даврларга бориб тақалади. Япония Ўзбекистон мустақиллигини биринчилардан бўлиб тан олган, дипломатик муносабатларимиз ҳам самарали ўрнатилган.

Ҳозирги кунда Япония Ўзбекистоннинг энг ишончли иқтисодий, инвестициявий ва технологик ҳамкорларидан биридир. Иқтисодий ҳамкорлик бўйича қўмиталарнинг 17 та ишчи гуҳурида Хорғи беш йил ичида ўзаро товар айланмаси 2,3 баравар ошиб, 450 млн. доллардан зиёдни ташкил этгани, инвестициялар ҳажми эса 4,5 млрд. доллардан ортгани иқтисодий алоқаларнинг юқори динамикасини кўрсатади.

Ўзбекистон — Япония ўртасида жорий йилнинг охириг ўн ойликдаги товар айланмаси 326,8 млн. доллар, экспорт ҳажми 4,85 млн. доллар ва импорт 321,95 млн. долларга етган. Мамлакатимизда фаолият юритаётган япон компаниялари эса энерге-

тика, кимё саноати ва транспорт соҳаларини модернизациялашда фаол иштирок этмоқда. Ўзбекистонда 84 та қўшма корхона, жумладан, 50 таси юз фоиз Япония капиталли иштирокида фаолият юритапти. Япониянинг 13 та компаниясининг ваколатхоналари аккредитациядан ўтказилган. Уларнинг асосий фаолият йўналишлари нефть-газ, нефть-кимё ва кимё саноат, энергетика ускуналарини ишлаб чиқариш, машинасозлик ҳамда машинасозлик маҳсулотлари, транспорт-логистика хизматлари, савдо операциялари, таълим ва туризм соҳаларини ташкил этади.

Ўзбекистон ва Япония ўртасидаги парламентларо ҳамкорлик ҳамда икки томонлама муносабатларнинг

стратегик хусусиятидан далолат беради. Сўнгги йилларда парламентларо муносабатлар жадал ривожланиб бормоқда. Хусусан, икки мамлакат парламентларида дўстлик гуруҳлари ташкил қилинган, Ўзбекистон — Япония парламентларо форуми йиғилишлари мунтазам ўтказилмоқда, ўзаро таширфлар алмашишиб, учрашувлар ва онлайн музокаралар бўлиб ўтмоқда.

Мамлакатимиз раҳбарининг Токиога таширфидан кўзланган энг устувор йўналишлардан бири — “яшил” иқтисодиёт соҳасидаги ҳамкорлик. Чунки Япония иқлим ўзгаришига қарши кураш ва энергия тежамкор технологиялар бўйича дунёда етакчи ўринларда бирини эгаллайди.

Юртимизда ногиронлиги бўлган болаларнинг ҳуқуқлари Конституция, миллий қонунлар ва халқаро меъёрлар билан кафолатланган. 2021 йил июнда Ўзбекистон Ногиронлар

Юртимизда ногиронлиги бўлган болаларнинг ҳуқуқлари Конституция, миллий қонунлар ва халқаро меъёрлар билан кафолатланган. 2021 йил июнда Ўзбекистон Ногиронлар

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн иккинчи ялпи мажлиси тўғрисида АХБОРОТ

Бундан ташқари, Солиқ кодексига қўшилган қўйим солигининг узлуksиз санжирани яратиш, аҳолининг соғлом турмуш тарзини қўллаб-қувватлаш, сув ресурсларидан оқилона фойдаланишни таъминлаш назарда тутилмоқда.

Шунингдек, мазкур қонун мебелсозлик ва заргарлик соҳаларида фаолият юритаётган тадбиркорларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, махсулотларнинг экспортини кенгайтириш, аҳоли даромадларини ошириш ҳамда барқарор иқтисодий ўсишни таъминлашга ҳам йўналтирилган.

Қайд этилганидек, қонун амалиётга татбиқ этилиши натижасида тадбиркорларга қўлай шaroитлар яратишга имкон берадиган солиқ мажбуриятларини бажариш бўйича тегишли ҳуқуқий муносабатлар тартибга солиниши назарда тутилмоқда.

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексда микрофирма ва кичик корхоналарга солиқ ҳисобларини ўз вақтида тақдим этмаганлик учун жарима миқдори пайсгайитилган, охириги уш ой ичида солиқ ҳисобларини ўз вақтида тақдим этиб келган солиқ тўловчларга кейинги ҳисоботни 5 иш кунига кечиктирган тақдирда маъмурий жарима қўлланилмаслиги белгиланмоқда.

Бундан ташқари, бир календарь ойда бир неча солиқ турлари бўйича ҳисоботлар ўз вақтида тақдим этилмаган тақдирда, барча ҳисоботлар учун фақат битта жарима қўллаш механизми жорий этилмоқда.

Сенат аъзолари ўз чиқишларида иқтисодиётнинг турли соҳа ва тармоқларига, жумладан, қишлоқ ҳўжалиги, тўқимачилик, маҳаллий саноат, озиқ-овқат, медиа ва алоқа каби соҳаларига бир қатор солиқ ва божжона имтиёзлари берилаётганини таъкидлади.

Шунингдек, мазкур қонун халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлирига қишлоқ ҳўжалигига мўлжалланган ерлар учун белгиланган ставкага нисбатан 0,5 дан 1,2 гача бўлган камайтирувчи ва оширувчи коэффицентларни ҳамда лазерли текислаш лозим бўлган сугориладиган ерлар лазерли текисланмаган тақдирда, ушбу ерлар учун фойдаланиладиган сув ҳажми бўйича солиқ ставкаларига нисбатан 1,2 гача оширувчи коэффицент қўллаш ваколатини бермоқда.

Сенаторлар ушбу қонун тадбиркорлик субъектларини ҳар томонлама рағбатлантиришни, тенг ва адолатли рақобат муҳитини таъминлашни, маъмурий жарималар юқини енгиллаштириш ҳамда "яширин иқтисодиёт"нинг улшини қисқартиришга қаратилганини таъкидлади.

Муҳокама якунида сенаторлар қонунни маъқуллади.

Парламент юқори палатаси аъзолари "Бюджет жараёни тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонунни муҳокама этди.

Муҳокама мавзюида фуқароларни бюджет жараёнига жалб қилиш имкониятларини кенгайтириш орқали бюджет маблағларини тақсимлашда шаффофликни таъминлаш, уларнинг мақсадли сарфланиши устидан жамоатчилик назоратини қўлайиштириш борасида тизимли ишлар амалга оширилаётганини қайд этилди. Бундан ташқари, қонунда бюджет маблағларидан фойдаланишда раҳбарларнинг ваколатларини кенгайтириш ҳамда молиявий мустақиллигини таъминлаш ҳам назарда тутилмоқда.

Таъкидланганидек, мазкур қонун асосида бюджет маблағларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ва жамоатчилик назоратини қўлайиштириш мақсадига ҳисобот турлари кенгайтириш. Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги йиллик ҳисобот таркибига бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари жам-

ғармалари ижроси ҳамда давлат қарзи тўғрисидаги ҳисоботлар киритилмоқда. Қонун билан амалдаги қонунчиликка бюджет жараёни тақомиллаштиришга, бюджет интизомига риоя этилишига доир қатор ўзгартириш ва қўшимчалар киритилмоқда.

Туман ва шаҳарлар ҳокимликлари зиммасига ҳар қоракда жамоатчилик фикри асосида шакллантирилган тадбирларни молиялаштириш бўйича маълумотларни расмий веб-сайтларига ҳамда "Очик бюджет" ахборот порталига жойлаштириш мажбурияти юкланмоқда.

Шу билан бирга, бюджет маблағларидан фойдаланиш билан боғлиқ мақсадли индикаторларнинг бажарилиши тўғрисидаги ҳисоботларни Қонунчилик палатаси қўмиталарида ҳар қорак якунида эшитиб бориш амалиёти жорий этилмоқда.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикасининг консолидацияланган бюджет ижроси тўғрисидаги йиллик ҳисобот ҳамда Давлат бюджети ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг ярим йиллик ижроси тўғрисидаги ҳисоботлар Қонунчилик палатасининг қарори билан таъкидланиши белгиланмоқда.

Шунингдек, Давлат бюджети ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг биринчи қорак ва 9 ойлик ҳисоботлари эса Қонунчилик палатасининг маъсул қўмитаси қарори асосида қабул қилиниши назарда тутилмоқда.

Ўз навбатида, бюджет ташкилотлари ва бюджет маблағлари олувчилар томонидан харажатлар сметасига йилга қўли билан тўрт марта ўзгартириш киритиш амалиётига чек қўйилмоқда.

Сенаторлар ушбу қонун мамлакатимизда фуқароларни бюджет жараёнига кенг жалб қилиш имкониятларини кенгайтириш, бюджет маблағларини тақсимлашда шаффофликни таъминлаш, маблағларнинг мақсадли сарфланиши устидан жамоатчилик назоратини қўлайиштиришга ҳизмат қилиниши алоҳида таъкидлади.

Муҳокама якунида сенаторлар қонунни маъқуллади.

Шунингдек, 12-ялпи мажлисда "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш орқали аҳоли бандлигини таъминлашга ҳамда қўшилган қиймати юқори бўлган товарлар ишлаб чиқаришни кенгайтиришга қаратилган қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш тўғрисида"ги қонун қўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, мамлакатимизда солиқ юқини озиқ пайсгайитиш, солиқ солиш тизимини соддалаштиришга қаратилган кенг қўламли ислохотлар оlib берилмоқда. Шунингдек, солиқ маъмуриятичиликни тақомиллаштириш орқали иқтисодиётни жадал ривожлантиришга ҳамда мамлакатнинг инвестициявий жозибadorлигини оширишга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда.

Муҳокама давомида сенаторлар тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, бозорда тенг шароитлар ва адолатли рақобат муҳитини таъминлаш зарурлигига алоҳида уруғ берди. Бундан ташқари, "яширин иқтисодиёт" улшини қисқартириш чора-тадбирлари доирасида қонун ҳужжатларига тегишли ўзгартиришлар киритиш зарурати юзга келаятганини қайд этилди.

Бугунги кунда республикада фаолият кўрсатмаётган яқка тартибдаги тадбиркорлар жами тадбиркорлар таркибиде ҳисобга олиниши иқтисодий ва статистик кўрсаткичларнинг нотўғри шаклланишига олиб келмоқда. Бундан ташқари, бу улар томонидан тўланадиган солиқлар бўйича прогноз кўрсаткичларини белгилаш ва тушувларни таъминлашда салбий таъсир кўрсатмоқда.

Мазкур қонун билан яқка тартибдаги тадбиркорларни давлат реестридан чиқариш тартибини белгилаш иқтисодий ва статистик кўрсаткичларнинг тўғри шаклланишига олиб келади.

Сенаторлар қонун молия-ҳўжалик фаолиятини амалга оширмаётган тадбиркорлик субъектларини тугатиш тартибини соддалаштиришга ҳизмат қилиши ҳақида фикр билдирди. Шу билан бирга, амалдаги қонунчиликка киритилаётган тугатишлар натижасида ишлаб чиқариш юқори технологиялар асосида ривожланиши ҳамда йилво ҳўжалиқларининг молиявий аҳоли яхшиланishiга эътибор қаратди.

Сенаторлар мазкур қонунни маъқуллади.

Ялпи мажлисда "Ҳуқуқий эксперимент тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қонун қўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, сўнгги йилларда янги тартиб-таомилларни ҳаётга жорий этишдан олдин уларни чекланган ҳолда (муайян ҳудудда ёки шахслар, ташкилотлар доирасида) ҳуқуқий эксперимент (тажриба-синов) тарзида қўллаш амалиёти кенгайиб бормоқда.

Ҳуқуқий эксперимент тушунчаси, уни ўтказиш ва натижаларини расмийлаштириш масалалари "Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида"ги Қонунда белгиланган, лекин уни ўтказиш билан боғлиқ ижтимоий-ҳуқуқий муносабатлар комплекс тартибга солинмаган.

Ушбу қонун қатор ҳуқуқий бўлиқларни бартараф этиш мақсадида ишлаб чиқилган бўлиб, унда ҳуқуқий экспериментнинг мақсади, асосий тушунчалар, принциплар, ваколатли органлар, ҳуқуқий экспериментни ўтказиш шартлари, шунингдек, фуқаролик жамияти институтларининг ҳуқуқий экспериментда иштирок этиши ва бошқа масалалар назарда тутилмоқда.

Ҳуқуқий эксперимент факатгина Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Олий Мажлис палаталарининг қарорлари, Президент фармонлари ва қарорлари ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари билан ўтказилиши аниқ белгиланмоқда.

Сенаторлар ушбу қонуннинг ҳаётга татбиқ этилиши ҳуқуқий экспериментни ташкил этиш ва ўтказиш, экспериментал ҳуқуқий нормаларни жорий этиш бўйича ягона ҳуқуқни қўллаш амалиётини таъминлаш ҳамда жамоатчилик фикрини инобатга олган ҳолда фуқароларнинг ҳаёти ва фаровонлигини яхшилашга ҳизмат қилиниши таъкидлади.

Муҳокама якунида сенаторлар қонунни маъқуллади.

Сенатнинг ўн иккинчи ялпи мажлисида "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун муҳокама этилди.

Қайд этиш лозимки, бугунги кунда жаҳонда технология ривожланиши билан турли электрон ускуналар, жумладан, портатив лазерли нур тарқаткичлар ҳам кенг омилаб бормоқда. Бу қуримлар арзон, осон этиб бориладиган ва қўл ҳолларда қўнгилчор ёки таълим мақсадида ридда ишлатилади.

Бирок улардан ноқонуний ёки номувофиқ фойдаланилиши жамоат хавфсизлигига жиддий таҳдид солиши мумкин.

Ҳусусан, самолётларнинг учishi ёки қўниши пайтида уларнинг экипажига лазер нурлари йўналтирилиши қўниши ёки парвоз жараёнида экипаж дикқатини қалғитиб, ҳалокат хавфини оширади.

Бундан ташқари, жамоат хавфсизлигини таъминлашга маъсул бўлган ҳуқуқни муҳофаз а қилиш органлари ходимларига лазер нурлари йўналтирилиши натижасида қўниш вақтинча қўрмай қолшига, бу эса содир бўлиши мумкин бўлган тартибсизликларнинг олдини олишда салбий оқибатларни оғди келиши мумкин.

Кўпгина хоржий давлатларда лазер қуримларининг фойдаланишини чекловчи ва назорат қилувчи қонунлар қабул қилинган.

Мамлакатимизда ҳам жамоат хавфсизлигини таъминлаш мақсадида ушбу тур-

даги қуримларни назорат қилиш, уларни лицензиялаш ва ноқонуний фойдаланиш ҳолатларини жазолаш бўйича чоралар қаторида мазкур қонун қабул қилинмоқда.

Қонун билан амалдаги қонунчиликка маҳалла ҳуқуқ-тартибот масканларининг ҳамда таянч пунктларининг таркибини, уларда ҳизмат қилувчи инспекторларнинг ваколатларини аниқлаштиришга, патруль-пост хизмати саф бўлималарининг мансабдор шахслари томонидан тузилган маъмурий баённомаларни қўриб чиқиш ҳамда жазо чорасини қўллаш ваколатига эга шахсларни аниқлашга, шунингдек, портатив лазерли нур тарқаткичларнинг қонунга хилоф муомаласи учун жавобгарлик белгилашга қаратилган ўзгартириш ва қўшимчалар киритилмоқда.

Сенат аъзоларининг фикрича, қонуннинг қабул қилиниши маҳаллаларда хавфсиз муҳитни яратиш, ҳуқуқбузарликларнинг барвақт олдини олиш ҳамда жамоат тартибини сақлаш ишлари самарадорлигини янада оширишга ҳизмат қилади.

Сенаторлар қонунни маъқуллади.

Шундан сўнг "Ҳақамлик судлари фао-

Қўйс БУРҒЕВ олпон суратлов.

лияти янада тақомиллаштирилиши ҳамда бюджет интизомини қўлайиштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш тўғрисида"ги қонун қўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган ислохотлар инсон ҳуқуқларини ишончли ҳимоя қилиш, суд ҳокимиятининг нуфузини ошириш ва судларнинг чинакам мустақиллигини таъминлашга ҳизмат қилмоқда.

Ҳақамлик судлари низоламини муқобил ҳал этиш механизми сифатида фуқаролар ва тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишда муҳим ўрин тутди. Бирок тахлиллар ушбу судлар фаолиятида қатор тизимли муаммолар мавжудлигини кўрсатган.

Ҳусусан, 2021 — 2023 йилларда айрим ҳудудларда ҳақамлик судлари томонидан давлат органлари иштирок этган ишлар бўйича қабул қилинган 47 та қорак ваколатли суднинг ижро варақаси берилмасдан тўғридан-тўғри ижро этилган. 2019 — 2023 йилларда эса Давлат бюджетидан 222,2 миллиард сўмини ундириш ҳақида 870 та ноқонуний қорак қабул қилинган.

Айрим ҳақамлик суд судьяларининг малакаси етарли эмаслиги, судлар фаолиятини ташкил этишдаги талабларнинг қайта қўриб қилинганлиги, назорат меҳанизмларининг йўқлиги ушбу муаммоларга олиб келаятганини қайд этилди.

Ҳозирги вақтда 287 та ҳақамлик суди ва 1,5 миңдан ортик ҳақамлик судьялари фаолият юритади, уларнинг кўпчилиги турли соҳаларда асосий иш жойига эга бўлиб, профессионал тайёргарлик даражаси юқори эмас.

Мазкур қонун билан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги, Бюджет, Фуқаролик процессуал ва Иқтисодий процессуал ко-

дексларга, шунингдек, "Ҳақамлик судлари тўғрисида"ги ва "Давлат харидлари тўғрисида"ги қонунларга муҳим ўзгартиришлар киритилмоқда.

Жумладан, ҳақамлик судини ташкил этиш ҳамда судьялик вазифасини бажариш учун қўшимча талаблар белгиланмоқда, ҳақамлик судьяларининг билим ва қўнималарини ошириш тартиби кенгайтирилмоқда, давлат органлари, ташкилотлари ва муассасалари ҳамда давлат ишторикидаги қорхоналар, шунингдек, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан ҳақамлик битимларини тузганлик учун маъмурий жавобгарлик қўллаш назарда тутилмоқда.

Бюджет кодексига газначиликда рўйхатдан ўтказилмаган шартномалар асосида товар, иш ва хизматларни қабул қилиб олганлик ҳолати бюджет интизомини бузиш сифатида белгиланмоқда.

Таъкидланганидек, қонуннинг қабул қилиниши ҳақамлик судлари фаолияти очиклиги ва самарадорлигини оширади, Давлат бюджетидан ноқонуний чиқимларнинг олдини олади, адолатли қарорларни қабул қилишга ҳизмат қилади ҳамда

давлат манфаатларининг ишончли ҳимоясини таъминлайди.

Муҳокамадан сўнг сенаторлар қонунни маъқуллади.

Сенатнинг ялпи мажлисида "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун қўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган ислохотлар инсон ҳуқуқларини ишончли ҳимоя қилиш, суд ҳокимиятининг нуфузини ошириш ва судларнинг чинакам мустақиллигини таъминлашга ҳизмат қилмоқда.

Ҳақамлик судлари низоламини муқобил ҳал этиш механизми сифатида фуқаролар ва тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишда муҳим ўрин тутди. Бирок тахлиллар ушбу судлар фаолиятида қатор тизимли муаммолар мавжудлигини кўрсатган.

Ҳусусан, 2021 — 2023 йилларда айрим ҳудудларда ҳақамлик судлари томонидан давлат органлари иштирок этган ишлар бўйича қабул қилинган 47 та қорак ваколатли суднинг ижро варақаси берилмасдан тўғридан-тўғри ижро этилган. 2019 — 2023 йилларда эса Давлат бюджетидан 222,2 миллиард сўмини ундириш ҳақида 870 та ноқонуний қорак қабул қилинган.

Айрим ҳақамлик суд судьяларининг малакаси етарли эмаслиги, судлар фаолиятини ташкил этишдаги талабларнинг қайта қўриб қилинганлиги, назорат меҳанизмларининг йўқлиги ушбу муаммоларга олиб келаятганини қайд этилди.

Ҳозирги вақтда 287 та ҳақамлик суди ва 1,5 миңдан ортик ҳақамлик судьялари фаолият юритади, уларнинг кўпчилиги турли соҳаларда асосий иш жойига эга бўлиб, профессионал тайёргарлик даражаси юқори эмас.

Мазкур қонун билан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги, Бюджет, Фуқаролик процессуал ва Иқтисодий процессуал ко-

давлат манфаатларининг ишончли ҳимоясини таъминлайди.

Муҳокамадан сўнг сенаторлар қонунни маъқуллади.

Сенатнинг ялпи мажлисида "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун қўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган ислохотлар инсон ҳуқуқларини ишончли ҳимоя қилиш, суд ҳокимиятининг нуфузини ошириш ва судларнинг чинакам мустақиллигини таъминлашга ҳизмат қилмоқда.

Ҳақамлик судлари низоламини муқобил ҳал этиш механизми сифатида фуқаролар ва тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишда муҳим ўрин тутди. Бирок тахлиллар ушбу судлар фаолиятида қатор тизимли муаммолар мавжудлигини кўрсатган.

Ҳусусан, 2021 — 2023 йилларда айрим ҳудудларда ҳақамлик судлари томонидан давлат органлари иштирок этган ишлар бўйича қабул қилинган 47 та қорак ваколатли суднинг ижро варақаси берилмасдан тўғридан-тўғри ижро этилган. 2019 — 2023 йилларда эса Давлат бюджетидан 222,2 миллиард сўмини ундириш ҳақида 870 та ноқонуний қорак қабул қилинган.

Айрим ҳақамлик суд судьяларининг малакаси етарли эмаслиги, судлар фаолиятини ташкил этишдаги талабларнинг қайта қўриб қилинганлиги, назорат меҳанизмларининг йўқлиги ушбу муаммоларга олиб келаятганини қайд этилди.

Ҳозирги вақтда 287 та ҳақамлик суди ва 1,5 миңдан ортик ҳақамлик судьялари фаолият юритади, уларнинг кўпчилиги турли соҳаларда асосий иш жойига эга бўлиб, профессионал тайёргарлик даражаси юқори эмас.

Мазкур қонун билан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги, Бюджет, Фуқаролик процессуал ва Иқтисодий процессуал ко-

давлат манфаатларининг ишончли ҳимоясини таъминлайди.

Муҳокамадан сўнг сенаторлар қонунни маъқуллади.

Сенатнинг ялпи мажлисида "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун қўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган ислохотлар инсон ҳуқуқларини ишончли ҳимоя қилиш, суд ҳокимиятининг нуфузини ошириш ва судларнинг чинакам мустақиллигини таъминлашга ҳизмат қилмоқда.

ўравонликдан жабрланган, тегишли билим ва қўнималарга эга бўлган хотин-қизларни йўналма бўйича давлат ташкилотларига ишга жойлаштириш белги-ланаётганини алоҳида таъкидлади.

Муҳокама жараёнида ушбу қонун но-гиронлиги бўлган шахслар учун ижтимоий ҳизматлар кўрсатиш қўламининг кенгайтиришга, аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд айрим тоифаларига қўшимча қўлайликлар яратилишига ҳамда уларнинг ишга жойла-шарига доир ҳуқуқлари қафолатларига ҳизмат қилишга қайд этилди.

Сенаторлар қонунни маъқуллади.

Ялпи мажлисда "Атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш ҳақида"ги қонун ҳам қўриб чиқилди.

Бугунги кунда бутун дунёда аҳоли ва саноатда электр энергиясига бўлган талаб тобора ортиб бормоқда. Экспертларнинг фикрича, Ўзбекистонда иқтисодий тараққиёт, аҳоли сони ва турмуш фаровонлигининг ўсиши натижасида электр энергиясига бўлган эҳтиёж 2030 йилга бориб 120 — 125 миллиард кВт/соатга етади.

Мамлакатимизда Президентимиз ма-вжуд ишлаб чиқариш қувватларини кенгайтиришга ва янгиларини ташкил этиш бўйича олиб бораётган фаол инвести-ция сийасати, шунингдек, аҳолининг ҳаёт даражаси ва сифатини яхшилаш бўйича амалга оширилаётган кенг қўламли иш-лар йилдан-йилга эҳтиёж ортиб бораёт-ган энергия ресурсларини ишончли ман-балар билан таъминлашни талаб қил-моқда.

Атом энергетикасини ривожлантириш Ўзбекистоннинг барқарор энергетика тизимини яратиш, саноатни ривожлантириш ва минтақавий тараққиёт учун муҳим омилдир. Катта ва кичик реактор блок-роғлигини уйғун фаолият тармок барқарорлигини таъминлаш, қайта тикланувчи манбаларни самарали интеграциялаш им-конини беради.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 24 майдаги қарорига мувофиқ Энергетика вазирлиги ҳузури-даги Атом энергетикасини ривожланти-риш агентлиги қайта ташкил этилиб, кен-гайтирилган устувор йўналишлар, вази-фа ҳамда функцияларга эга бўлган ва тўғридан-тўғри Вазирлар Маҳкамаси таркибига киритилган Атом энергияси агентлигининг фаолияти самарали таш-кил этилди.

Мазкур қонун атом энергиясидан тинч-лик мақсадларида самарали ва хавфсиз фойдаланиш, давлат органлари ваколат-ларини аниқлаштириш, соҳадаги ҳуқуқий базани халқорак стандартларга мувофиқ-лаштиришга қаратилганлиги билан ахамиятлидир.

Қонунда атом энергияси соҳасидаги ваколатли органи сифатида Вази-рлар Маҳкамаси ҳузуридаги Атом энер-гияси агентлиги белгилаб қўйилмоқ-да. Давлат органларининг ваколатла-ри ва жавобгарлиги ҳам мустақкам-ланмоқда.

Сенаторларнинг фикрича, қонуннинг қабул қилиниши атом энергияси соҳаси-даги давлат бошқаруви тизимини тақо-миллаштиришга, мамлакатимизда ядро хавфсизлиги ва радиация муҳофазасини таъминлашга ҳамда халқорак ҳамкорли-кини кенгайтириш ва мамлакатимизнинг ядро хавфсизлиги бўйича нуфузини оши-ришга ҳизмат қилади.

Муҳокама якунида сенаторлар қонун-ни маъқуллади.

Шунинг билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн ик-кинчи ялпи мажлисининг биринчи иш куни якунланди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Ахборот хизмати.

ҚОНУНЧИЛИКНИ МУСТАҚКАМЛОВЧИ МАСАЛАЛАР МУҲОКАМАСИ

МАМЛАКАТ ТАРАҚҚИЁТИГА ДАХЛДОР МУХИМ ТАДБИР

— Аҳоли ва қишлоқ ҳўжалигини рўйхатга олиш нафақат давлат органлари учун статистик маълумотлар йиғиши воситаси, балки бутун жамиятнинг фаровонлиги ва келажак ривожланиши таъминлашга хизмат қилувчи муҳим тадбир, — дейди Қонунчилик палатаси депутати Одинахон Отахонова. — Ушбу жараёнда олинган маълумотлар мамлакатимиз барча фуқароларининг яшаш сифати, ижтимоий фаровонлиги ва келажак имкониятларига бевосита таъсир кўрсатади. Шу боис ҳар бир фуқаронинг фаол ва масъулятли иштироки ушбу тарихий жараённинг муваффақиятини таъминлашда муҳим аҳамиятга эга.

Семинарда аҳоли ва қишлоқ ҳўжалигини рўйхатга олиш ишларини самарали ташкил қилиш бўйича таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқилди.

Кенжи ХИРАТА: ЯПОНИЯ – ЎЗБЕКИСТОН МУНОСАБАТЛАРИ ЯНГИ БОСҚИЧГА ҚАДАМ ҚўЙМОҚДА

Бундан ташқари, Нагоя университети ва Цукуба университети каби етакчи олий таълим муассасалари бошчилигида ўзаро алмашинув дастурлари йўлга қўйилган. Биз бу ёшлар Японияда ўқини тамомлашга, ўз Ватанига — Ўзбекистонга қайтиб, Японияда орттирган билим ва тажрибалари орқали мамлакат ривожига ва модернизациясига ҳисса қўшишига умид қиламиз. Менимча, бу ҳам ўзаро ҳамкорлигимизга янада туртки беради.

Биз Япония технологиялари ва “яшил” трансформация бора-борадаги тажрибаси Ўзбекистон интилаётган “яшил” иқтисодиёт ривожига катта ҳисса қўша олади, деб ҳисоблаймиз. Шу боис ҳар икки томон манфаатига хизмат қиладиган ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш мақсадида аниқ ва амалий лойиҳалар ишлаб чиқишига умид билдираемиз.

— **Сўхбатимизнинг энг муҳим қисми, яъни қутилаётган “Марказий Осиё ва Япония” мулоқотига тўғаласак. Ушбу формат қандай асосий ютуқларга эришилди ва келажакда қайси истиқболли ташаббусларни амалга ошириши мумкин?**

— Ҳа, бу борада қўллаб аниқ йўналишлар мавжуд. Таъкидланганидек, қайта тикланувчи энергияни ривожлантириш ёки энергия самардорлигини ошириш каби соҳаларда ҳамкорлик қилиш имкониятлари жуда кўп. Алоҳида эътибор қаратишимиз лозим бўлган соҳалардан бири — иқлим ўзгаришига қарши курашишда қўлланадиган қўшма кредитлаш механизмида. Ҳозирча, биз аниқ лойиҳаларни

шакллантириш устида ишлаяёмиз. Яқин келажакда бундай лойиҳалар албатта амалиётга татбиқ этилади.

— **Сўхбатимизнинг энг муҳим қисми, яъни қутилаётган “Марказий Осиё ва Япония” мулоқотига тўғаласак. Ушбу формат қандай асосий ютуқларга эришилди ва келажакда қайси истиқболли ташаббусларни амалга ошириши мумкин?**

САМАРАДОРЛИК КўРСАТКИЧЛАРИ ҚОНИҚАРЛИМИ?

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Меҳнат, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар қўмитаси томонидан республика ижро этувчи ҳокимият органларида жисмоний ва юридик шахслар мурожаатларининг кўриб чиқиши ҳамда раҳбар ва улар ўйинбошқарларининг самарадорлик кўрсаткичлари (КР) баҳарлилиги юзасидан ашшув ўтказилди.

лар амалга оширилаётган ишлар билан бир қаторда, мурожаатлар билан ишлашда айрим камчиликлар мавжудлигини қайд этди. Ўз навбатида, уларни кўриб чиқиш сифатини ошириш, масъул ходимларнинг малакаси ва жавобгарлигини кучайтириш бўйича қатор таклиф ва тавсиялар билдирилди.

Унда Соғлиқни сақлаш, Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазириликлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлигининг мазкур йўналишдаги ахборотлари тинланди.

Ийгилишда бу бўйича амалга оширилаётган ишлар кўриб чиқилди. Маълум қилингандек, ҳизмат доирасида Соғлиқни сақлаш вазирилик ва унинг тизим ташкилотларига 82 929 та мурожаат келиб тушган. Уларнинг 62,5 фоизи ижобий ҳал этилган. Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазириликка 103 748 та мурожаат келиб тушган бўлса, уларнинг 59 фоизи қаноатланирилган. Ижтимоий ҳимоя миллий агентлигига эса 69 600 та мурожаат юборилган бўлиб, уларнинг 63 фоизи ижобий ечим топган. Мўҳоқама давомида депутат-

ҚОНУН ИЖОДКОРЛИГИГА ТАҲЛИЛИЙ Ёндашув

Қонунчилик палатасининг Бюджет ва иқтисодий масалалар қўмитаси томонидан Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлиги ҳузуридаги Хусусийлаштириш ва давлат активларини бошқариш муаммоларини тадқиқ этиш маркази билан ҳамкорликда ййгилиши ўтказилди.

Президентимиз ўтган йил ноябрь ойида Олий Мажлис палаталари мажлисларида сузлаган нуқтарини Қонунчилик палатаси қўмиталарининг фаолияти йўналишларидан келиб чиқиб, илмий-тадқиқот муассасалари, таҳлил марказлари билан шерикликда иш олиб бориш ташаббусини илгари сурган эди.

Шу мақсадда Бюджет ва иқтисодий масалалар қўмитаси ҳамда Хусусийлаштириш ва давлат активларини бошқариш муаммоларини тадқиқ этиш маркази ўртасида ҳамкорлик меморандуми имзоланиб, истиқболдаги режалар тасдиқланди.

белгилаб олинди. Жумладан, қонун лойиҳаларини ишлаб чиқишда назорат-таҳлил тадбирларини ўтказиш, қонун лойиҳаларини тартибга солиш таъсирини баҳолаш жараёнида тақлифлар алмаштириш, тегишли илмий-тадқиқот ташкилотлари, таҳлил марказлари юзборган тақлифларни мунтазам ўрганиб, таҳлил қилиб бориш, илгор хорижий тажрибани миллий қонунчиликка имплементация қилиш бўйича тақлифлар тайёрлаш ҳамда қўмитага тақдим этиш каби муҳим масалаларда алоқаларни мустаҳкамлашга келишиб олинди. Шунингдек, ўзаро манфаатли долзарб йўналишлар бўйича биргаликда конференция, семинар-тренинг, давра сўхбатлари ва бошқа тадбирларни ташкил этиш муҳим аҳамиятга эга эканлиги ургуланди.

Ийгилишда ушбу меморандум қонун ижодкорлиги жараёнида жамоатчилик иштирокини кенгайтириш, мамлакат тарақиётига қаратилган стратегияларни қўллаб-қувватлаш, қўмита фаолиятига илмий-тадқиқот ташкилотларини фаол жалб этиш борасида ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантиришга хизмат қилиши айтилди.

Ийгилишда депутатлар ва иштирокчилар мазкур масала юзасидан ўз фикр-мулоҳазалари, ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш бўйича тақлифларини билдирди.

ФАОЛ ҲАЁТ УЧУН БЕРИЛГАН ИМКОН

Ижтимоий ҳимоя ва оилаларни қўллаб-қувватлаш мақсадида Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги орқали ногиронлиги бўлган болалар ва уларнинг оилаларига кўрсатиладиган хизматлар марказлаштирилди. Жойларда “Инсон” ижтимоий хизматлар марказлари фаолият бошлаб, оилаларга ижтимоий ишчилар, психологлар ва бошқа мутахассислар ёрдами кўрсатилмоқда. Нафақалар, компенсациялар ва реабилитация воситалари билан таъминлаш тизими ҳам тиклаштирилди. Мисол тариқасида айтганда бўлса, мамлакатимизда парваршишга муҳтож ногиронлиги бўлган 18 ёшгача болаларнинг парварши билан банд бўлган қонуний вакилига эга нафақа олувчилар сони 72 560, болалиқдан ногиронлиги бўлган нафақа олувчи шахслар сони эса 169 232 нафарни ташкил этади.

қатламларини интеграция қилиш учун Ўзбекистоннинг инновацион ижтимоий ҳимоя тизими (INSON) лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилиниши тизимда мутлақо янги даврни бошлаб берди.

— **Ногиронлиги оғир болаларнинг яна бир муҳим ҳуқуқи — ижтимоий ҳимоя ва моддий қўллаб-қувватлаш ҳуқуқидир. Ана шундай имконияти чекланган болалар нафақалар, компенсациялар, ижтимоий хизматлар ҳамда имтиёзлар билан таъминланаётгани бу оилаларнинг ижтимоий юқини енгиллаштиришга хизмат қилмоқда. Болаларнинг камситилмаслик ҳуқуқи ҳам қонун билан ҳимояга олинган бўлиб, ногиронлиги сабабли боланинг жамият ҳаётидан четлантирилиши йўл қўйилмаслиги, унинг кадр-қиммати хурмат қилиниши шарт. Болаларнинг қилинишига мослашувчи ва ижтимоий интеграциясига қаратилган чора-тадбирлар бу борада муҳим аҳамиятга эга.**

қелиб чиққан ҳолда, унинг билли олиши учун қўлай шарт-шароит яратиш давлатнинг устувор вазифаларидан ҳисобланади. Уларнинг билим олишига инклюзив ёндашув босқичма-босқич жорий этилмоқда. Мактабгача таълим ва умумтаълим муассасаларида ногиронлиги бўлган болалар учун шариот яратилиш, махсус педагогик ёрдам қўрсатишга қаратилган лойиҳалар амалга оширилмоқда. Халқаро ташкилотлар билан ҳамкорликда ташкил этилган “Имкон” марказлари минглаб болаларнинг таълимга қамраб олиншига хизмат қилмоқда. Бу марказлар болаларни мактабга тайёрлаш, ота-оналарга маслаҳат бериш ва ижтимоий мослашувни қўллаб-қувватлашда муҳим аҳамият касб этмоқда.

— **Соғлом болалар каби ногиронлиги оғир болалар ҳам таълим олиш ҳуқуқига эга, ушбу ҳуқуқ инклюзив таълим, махсус ўқув муассасалари ёки уйда таълим шакли орқали амалга оширилади, — дейди Хусан Равашов. — Боланинг имкониятидан**

Узбекистонда оғир ногиронлиги бўлган болаларга нисбатан ғамхўрлик ишлари янги босқичга кўтарилмоқда. Ҳуқуқий асосларни мустаҳкамлаш, ижтимоий хизматларни кенгайтириш, тиббий ва таълим соҳаларида инклюзив ёндашувни жорий этиш орқали минглаб болаларнинг ҳаёт сифати яхшиланмоқда.

Ғолиб БАҲРОМОВ («Халқ сўзи»)

Мушоҳада

Айтиш жоизки, ҳозирги вақтда инсоният оқибатини олдиндан айтиб бўлмайдиган ўта кескин ҳамда мураккаб даврни бошидан кечирмоқда. Дунёда геосиёсий кескинлик, иқтисодий ва ижтимоий бекарорлик тобора ортиб бораётир. Энг ташвишланарлиси — глобал иқтисодий ўсиш суръатининг секинлашуви. Оқибатда, камбағаллик даражаси бўйича янчали манзара юзага келди. Агар беш йил олдин дунёда 650 миллион аҳоли камбағалликда яшаган бўлса, бугун уларнинг сони 800 миллиондан ошди.

Мушоҳада

Мушоҳада

Мушоҳада

Муаммонинг ечими нимада?

Мушоҳада

Мушоҳада

лиқни тугатиш, дегандир. Давлатимиз раҳбарининг “Камбағалликдан фаровонлик сари” мавзусидаги III халқаро форумнинг очилиш маросимида сузлаган нутқида таъкидланганидек, Янги Ўзбекистонда барча ислохотлар “Инсон қадрини унутиш” деган тавомил асосида амалга оширилаётгани ўз самараларини бермоқда.

Изчил ислохотлар туфайли 7,5 млн. киши камбағалликдан чиқарилиб, камбағаллик даражаси 2024 йилда 8,9 фоизга туширилди. Жорий йил якунигача уни 6 фоизгача қайтариш мақсад қилинган. Албатта, қисқа муддатда бундай натижаларга эришиш ўз-ўзиндан бўлмайдир. Давлатимиз раҳбарининг прагматик ва оқилона сиёсати туфайли ўтган даврда мамлакатимиз иқтисодиёти 2 қарра ўсгани, йил якуни билан аҳоли жон бошига даромад 3,5 миң долларга етиши бу борада муҳим омили бўлиб хизмат қилмоқда.

Мушоҳада

тадбиркор ўзининг барқарор бизнесига эга бўлди.

Аҳамият бериб, давлат бизнесга шариот яратяпти, тадбиркорлар эса ўзига ижтимоий масъулият олиб, эҳтиёмманд аҳолини ишли ҳамда даромадли қилишда кўмакчи бўлмоқда. Мана шундай самарали ҳамкорлик туфайли шу йилнинг ўзида 270 миңдан зиёд камбағал оила аъзолари доимий ишли бўлди.

Таъкидлаш жоизки, одамларнинг билимини оширмасдан уларни “камбағаллик гирдобидан” чиқариш имконсиз. Шу боис сифатли таълим асосида инсон капитални ривожлантириш, узоқ муддатли истиқболда камбағалликни қисқартиришнинг асосий драйвери бўлиб қолади.

Биргина мисол, болаларимизнинг боғчаларга қамрови 27 фоиздан 78 фоизга ошгани натижада 1 млн. аёл таълим олиш, касб-хунар ўрганиш ва даромад топиш имконига эга бўлди. Сўнгги беш йилда 800 миңдан зиёд аҳоли замонавий касбларга ўргатилиб, улар юқори даромадли ишга тайёрланди. Келгуси йилда халқаро стандартлар асосида Касбга тайёрлаш халқаро марказлари ташкил этилади, уларнинг битиривчуллик ҳожида тан олиндидаги сертификатлар бериш йўлга қўйилди.

Шу билан бирга, юртимизда аёлларни жамиятнинг фаол аъзосига айлантириш масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Хотин-қизларга олийгоҳда ўқиш учун фойсиз кредит ажратилиш, магистратурада бепул таълим олиш тизими жорий қилинди. Бугунги кунда талабаларнинг 53 фоизини хотин-қизлар ташкил этаётгани, шу йилнинг ўзида 1 млн. 700 миң аёл ишли бўлгани эътиборга молик. Келгуси йилда ҳам “Рақамли авлод қизлари” дастури доирасида 50 миң нафар қиз IT, молиявий технологиялар ва сунъий интеллектга ўқитилади. Шунингдек, меҳнат бозорига аёллар учун тенг шароит яратиш мақсадида ижтимоий сурғурта тизими қамрови кескин оширилади. Бу уларнинг камбағалликка тушиб қолмаслигини кафолатлайди.

Муҳиддин ПўЛАТОВ, Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти ректори, иқтисодиёт фанлари доктори, профессор.

КўП ҚИРРАЛИ ҲАМКОРЛИК ИСТИҚБОЛЛАРИ

Ўзбекистоннинг 2030 йилгача қайта тикланувчи энергия манбалари улushi кескин ошириш борасидаги режаларида япон “ноу-хау”лари муҳим аҳамият касб этади.

Хусусан, “яшил” водород ишлаб чиқариш, қуёш ва шамол станцияларини қуриш, шунингдек, санаят корхоналарида карбонат ангидрид чиқиндиларини қайтариш бўйича қўшма лойиҳалар муҳоқама маркази бўлади. Бу нафақат иқтисодий самардорликни оширади, балки Оролбўйи минтақасидаги экологик вазиятни яхшилашга ҳам хизмат қилади.

Президентимизнинг “Марказий Осиё + Япония” мулоқоти давлат раҳбарларининг биринчи саммитида қатнашиши эса минтақавий ўзаро боғлиқликни мустаҳкамлашнинг янги драйвери бўлади. Зеро, саммит доирасида барқарор тараққийот ва “яшил” интеграция масалалари алоҳида кўриб чиқилди. Тадбир якунида қабул қилиниши кутулаётган Токио декларацияси нафақат иқтисодий ва экологик, балки инсон ресурсларини ривожлантириш бўйича ҳам узоқ муддатли стратегияни белгилаб беради.

Давлатимиз раҳбарининг ушбу мамлакатта ташрифи доирасида бўлиб ўтадиган олий даражадаги мулоқотлар икки халқ ўртасидаги анъанавий дўстликни янги амалий мазмун билан бойитиб, минтақда барқарорлик ва тараққийотни таъминлашга хизмат қилади. Энг муҳими, сиёсий, иқтисодий ҳамда сармоийв ҳамкорликни кенгайтириш, таълим ва илмий алоқаларни мустаҳкамлаш имконини беради.

Дилбар МАМАЖОНОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати.

«Дунё» АА.

МАҚСАДГА ЭРИШИШНИНГ ЯГОНА ЙўЛИ – ТАЪЛИМ

Бундан ўн йил муқаддам БМТ томонидан қабул қилинган Барқарор ривожланиш мақсадлари (БРМ) инсониятнинг келажакига катта умид бағишлаган эди. 17 та глобал мақсад, айниқса, биринчиси, 2030 йилгача глобал миқёсда камбағалликка барҳам бериш вазифаси дунё ҳамжамияти олдига улкан, аммо амалга ошириш мумкин бўлган вазифани қўйди. Бироқ ушбу мақсадга олиб борадиган йўл силлиқ кечяпти, деб бўлмайдир.

тадбиркор ўзининг барқарор бизнесига эга бўлди.

Аҳамият бериб, давлат бизнесга шариот яратяпти, тадбиркорлар эса ўзига ижтимоий масъулият олиб, эҳтиёмманд аҳолини ишли ҳамда даромадли қилишда кўмакчи бўлмоқда. Мана шундай самарали ҳамкорлик туфайли шу йилнинг ўзида 270 миңдан зиёд камбағал оила аъзолари доимий ишли бўлди.

Таъкидлаш жоизки, одамларнинг билимини оширмасдан уларни “камбағаллик гирдобидан” чиқариш имконсиз. Шу боис сифатли таълим асосида инсон капитални ривожлантириш, узоқ муддатли истиқболда камбағалликни қисқартиришнинг асосий драйвери бўлиб қолади.

Биргина мисол, болаларимизнинг боғчаларга қамрови 27 фоиздан 78 фоизга ошгани натижада 1 млн. аёл таълим олиш, касб-хунар ўрганиш ва даромад топиш имконига эга бўлди. Сўнгги беш йилда 800 миңдан зиёд аҳоли замонавий касбларга ўргатилиб, улар юқори даромадли ишга тайёрланди. Келгуси йилда халқаро стандартлар асосида Касбга тайёрлаш халқаро марказлари ташкил этилади, уларнинг битиривчуллик ҳожида тан олиндидаги сертификатлар бериш йўлга қўйилди.

Шу билан бирга, юртимизда аёлларни жамиятнинг фаол аъзосига айлантириш масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Хотин-қизларга олийгоҳда ўқиш учун фойсиз кредит ажратилиш, магистратурада бепул таълим олиш тизими жорий қилинди. Бугунги кунда талабаларнинг 53 фоизини хотин-қизлар ташкил этаётгани, шу йилнинг ўзида 1 млн. 700 миң аёл ишли бўлгани эътиборга молик. Келгуси йилда ҳам “Рақамли авлод қизлари” дастури доирасида 50 миң нафар қиз IT, молиявий технологиялар ва сунъий интеллектга ўқитилади. Шунингдек, меҳнат бозорига аёллар учун тенг шароит яратиш мақсадида ижтимоий сурғурта тизими қамрови кескин оширилади. Бу уларнинг камбағалликка тушиб қолмаслигини кафолатлайди.

Муҳиддин ПўЛАТОВ, Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти ректори, иқтисодиёт фанлари доктори, профессор.

АЖДОДЛАР МЕРОСИ — БУЮК ХАЗИНА

Маълумки, Туркия — Фарб ва Шарқ цивилизациялари, турли эллар, маданиятлар, тафаккур ҳамда қарашлар туташган қадимий замин. Бу бетақор мамлакатни Ўзбекистон билан боғлаб турадиган ришталар бисёр. Халқларимиз тарихи асрлар оша умумий илдишларга бориб тақалади.

Сўнгги йилларда икки мамлакат ўртасидаги дўстона алоқалар ҳар тарафлама мустақамлашиб бормоқда. Мамлакатимиздаги илмий-маърифий марказлар фаолиятида Туркиядаги турли ташкилот ва тузилмалар, олим ҳамда мутахассислар алоҳида ўрин тутди. Ўзбекистонлик олимларнинг қардош юртга бу галги ташрифидан қўзланган асосий мақсад ҳам ўзаро илмий мулоқотни чуқурлаштириш ва тажриба алмашишдан иборат бўлди.

Биз ва жаҳон

Мазкур сафар асосида Туркия Кўлэмалар бошқармаси ташаббуси билан Истанбул шаҳрида ўтказилган I халқаро кўлэмалар симпозиумида иштирок этдик. Симпозиумда 20 дан ортиқ давлатлардан 100 дан зиёд мутахассис, тарихчи ва манбаъшунс олимлар қатнашди.

Анжуманинг асосий мақсади — кўлэмаларни сақлаш, ўрганиш ва рақамлаштириш бўйича халқаро ҳамкорлики мустақамлаш, тарихий-маданий меросни келажақ авлодларга етказиш йўналишларини муҳокама қилишдан иборат бўлди.

Тадбирнинг очилиш маросимида Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоғанининг тадбир иштирокчиларига йўлаган табриги ўқиб эшиттирилди. Унда маданий ва илмий ҳамкорлики кенгайтириш, кўлэмаларни асраб-авайлаш ва уларни келажақ авлодларга етказишнинг аҳамияти алоҳида қайд этилди.

даги Сулаймония кутубхонасида ушбу кўлэмаларни сақлаш, ўрганиш ва келгуси авлодларга бус-бутун етказиш учун барча шарт-шароитлар яратилган.

Сафаримиз давомида кутубхонада сақланаётган кўлэмалар фонди билан танишдик, китобларни сақлаш шароитлари ўрганилди ва тажрибалар алмашилди.

— Бугунги кунда Сулаймония кутубхонасида 200 мингдан ортиқ тарихий кўлэмалар энг замонавий шарт-шароитларда сақланмоқда, — дейди Туркия Кўлэмалар бошқармаси бўлим бошлиғи Экрем Айтар. — Уларнинг салмоқли қисми бевосита бугунги Ўзбекистон замини билан боғлиқ. Уларни ўрганиш, сақлаш ва тарғиб қилишда ўзбекистонлик олимлар ва мутахассислар билан ҳам доимий ҳамкорлик йўлга қўйилган. Симпозиумда ўзбекистонлик мутахассисларнинг иштироки ҳар икки томон учун манфаатли бўлди, деб ўйлайман. Мазкур учрашув давомида муҳокама қилинган масалалар, ҳамкорликдаги лойиҳалар келгусида ўз самарасини беради.

Сулаймония кутубхонасида сақланаётган юз минглаб кўлэмалар орасида Ўзбекистон маданий меросига алоқадор кўлэмалар ҳам катта ўрин эгаллаши айтилди. Келгусида ушбу кўлэмаларни ҳамкорликда ўрганиш, факсимиле нашрларини тайёрлаш ва илмий тадқиқотлар олиб бориш масалалари келишиб олindi.

Шундан сўнг Ромий кутубхонаси реставрация лабораторияси — “Китоб шифохонаси”да бўлиб, у ердаги иш жараёнлари, қадимий кўлэмаларни тиклаш-таъмирлаш тажрибалари билан танишдик. Ромий кутубхонаси жойлашган тарихий бино усмонийлар салтанатининг сўнгги даврида ҳарбий қисм вази фасини бажарган. “Ромий” сўзи ҳам асли ўқчи, мерган маъноларини англатади. Бу ерда қадимий кўлэмаларни таъмирлаш, тиклашлар йўлга қўйилган.

Мазкур кутубхонада ўтказилган шўба йилги ишларида олимларимиз кўлэмаларни ўрганиш, асраш

ва кейинги авлодларга етказиш борасида Ўзбекистонда амалга оширилаётган ишлар ҳақида ўз маърузалари билан иштирок этишди.

— Бу ерга бизнинг ҳодимларимиз ҳар йили тез-тез келиб, қадимий кўлэмаларни таъмирлаш бўйича туркиялик мутахассислар билан тажриба алмашади, — дейди Имом Бухорий халқаро илмий-тадқиқот маркази илмий ҳодими Йўлдошхон Исаев. — Китобларни каталоглаштириш, электронлаштириш ва таъмирлаш бўйича олинган кўникмалар марказимиздаги қадимий кўлэмаларни асраш ва таъмирлашда қўл келмоқда. Туркиянинг музей ва кутубхоналаридаги Ўзбекистон маданий меросига оид экспонатлар билан яқиндан танишиб, икки халқ маданияти, тарихи ва тақдирини бир-бирига чамбарчас боғлиқ эканига янада

сайёҳларни лол қолдириб келади. Зотан, Рим империяси, Византия, усмонийлар даврида дунёнинг марказий нуқтаси, Фарбу Шарқни боғловчи олтин кўприк вази фасини ўтаган қадимий ва навқирон Истанбулнинг ҳар кўчаси, ҳар бир гўшасида олис тарих излари билан юзма-юз келасиз.

Биргина Тўпқоппи саройини кўриш учун кунига минглаб сайёҳлар дунёнинг турли ўлкаларидан Истанбулга ошмақда. Усмонийлар салтанатининг нашъу намоси, тантанаси ва таназзулига шохид бўлган бу гўзал меъморий обида бугун жонли музейга айлантирилган. Бу ерда ислом тарихига оид энг мўътабар манбалар ва тарихий ашёлар, пайгамбарлар ва сарҳобаларга оид шахсий буюмлардан тортиб, ҳукмдорларнинг тожу тахти, муҳру фармонларига қадр тенгсиз тарихий осориатикалар

турли соҳалардаги экспонатлар, жумладан, астрономия, география, океанография, механика, кимё, физика ва табиёт соҳаларидаги қурилмалар ва асбоблар ҳамда уларнинг нусхалари ўрин олган.

Ўзаро алоқаларни мустақамлаш йўлида

Марказ мутахассислари томонидан Кўлэмалар бошқармасига қарашли Боязид, Сулаймония ва Ромий кутубхоналари тажрибалари яқиндан ўрганилди. Кўллаб тарихий нодир кўлэмалар, жумладан, Қуръони каримнинг Олтин Ўрда ҳукмдори Ўзбекхон даврида яратилган, теурий шаҳзода Бойсункур Мирзо томонидан кўчирилган нусхаларининг факсимиле нашрларини олиш юзасидан музей раҳбарлари билан келишувларга эришилди.

Сафар асосида Туркиядаги йирик маданий-маърифий марказлар, кутубхона ва музейлар, олий таълим муассасаларига Ўзбекистондаги Ислом цивилизацияси маркази, Ўзбекистон маданий меросини ўрганиш, сақлаш ва оммалаштириш бўйича Бутунжаҳон жаҳияти, Имом Бухорий халқаро илмий-тадқиқот марказида чоп этилган китоб ва альбомлар тўхфа қилинди.

Франция, АҚШ, Буюк Британия, Россия, Миср сингари мамлакатлардан келган олимлар билан танишув алоқалари амалда ҳам биз учун самарали бўлди. Хорижий олимлар Ўзбекистонда маданий меросни асраш борасида олиб борилаётган ишларни юқори баҳолади.

— Мен иш юзасидан Ўзбекистонга жуда кўп бораман, — дейди Россия муслмонлар идораси раисининг ўринбосари Дамир Муҳаммадиев. — Ҳар галги сафаримизда янги-янги ўзгаришларга гувоҳ бўламан. Бу давлат раҳбарининг ғайрат ва шижоатидан, жумладан, маданий меросни асраб-авайлаш ва оммалаштиришга қаратаётган юксак эътиборидан дарак беради. Яқинда Ўзбекистондаги Ислом цивилизацияси марказида бўлиб кайтдим. Бу чинакам бетақор лойиҳа, бутун ислом олами ифтихорига лойиқ маскан.

Мазкур сафар асосидаги суҳбатлар, учрашувлар, анжуманлар кўлэмаларни ўрганиш ва асраб-авайлаш борасида тажриба алмашиш, қўша лойиҳаларни амалга ошириш, мавжуд муаммоларни ҳал қилишда қўл келиши, шубҳасиз.

Рустам ЖАББОРОВ («Халқ сўзи»).

“Фут Сезгин музейи муслмон олимларининг асрлар давомида ислом маданияти ва илм-фанига қўшган ҳиссаларини ёритиш ҳамда уларни кенг жамоатга таништириш мақсадида ташкил этилган. Бу ерда Муҳаммад Хоразмий, Аҳмад Фарғоний, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино сингари буюк ватандошларимиз ихтиролари ҳамда кашфиётлари, уларнинг замонавий фан ва технологияларга қўшган ҳиссаси ҳам кўрсатиб берилган.”

ишонч ҳосил қилдик. Бу сафаримизнинг самаралари кейинги фаолиятимиз йўналишларини аниқ ва тўғри белгилаб олишимизда катта ўрин тутди.

Симпозиум иштирокчиларининг Боязид кутубхонасига ташрифи ҳам эсда қолари бўлди. Ушбу кутубхона усмонийлар салтанатининг таниқли ҳукмдорларидан бири Боязид II (1447 — 1512) номи билан аталади. Унинг кўрсатмасига асосан, 1506 йилда Истанбул марказида мактаб, мадраса, масжид, карвонсарой ва мурувват уйини ўзи ичига олган йирик мажмуа бунёд этилди. Мазкур мажмуа тарихидаги мадраса 1884 йилда мамлакат тарихидаги биринчи миллий кутубхонага айлантирилди.

Ушбу кутубхонада ислом оламининг бир қанча нодир асарлари ислом маданияти ва илм-фанига қўшган ҳиссаларини ёритиш ҳамда уларни кенг жамоатга таништириш мақсадида ташкил этилган. Бу ерда Муҳаммад Хоразмий, Аҳмад Фарғоний, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино сингари буюк ватандошларимиз ихтиролари ҳамда кашфиётлари, уларнинг замонавий фан ва технологияларга қўшган ҳиссаси ҳам кўрсатиб берилган. Музейида

билан танишиш мумкин. Саройдан, шунингдек, Амир Теумур ва теурийлар даврига оид тарихий буюмлар, Хусайн Бойқаро топшириғига кўра битилган Қуръони карим нусхаси, Бухоро амири Саййид Олимхоннинг Султон Абдулҳамид II га юборган ҳадаялари сингари кўллаб артефактлар ўрин олган.

Хушманзара Гулхона хиёбонида жойлашган Илм-фан технологиялари тарихи музейига қилинган саёҳат ҳам жуда қизиқарли кечди. Туркиялик таниқли математик олим, профессор Фут Сезгин ташаббуси билан очилган муассаса дунёдаги биринчи ислом фанлари ва технологиялари музейи ҳисобланади.

Фут Сезгин музейи муслмон олимларининг асрлар давомида ислом маданияти ва илм-фанига қўшган ҳиссаларини ёритиш ҳамда уларни кенг жамоатга таништириш мақсадида ташкил этилган. Бу ерда Муҳаммад Хоразмий, Аҳмад Фарғоний, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино сингари буюк ватандошларимиз ихтиролари ҳамда кашфиётлари, уларнинг замонавий фан ва технологияларга қўшган ҳиссаси ҳам кўрсатиб берилган. Музейида

Музейлар — мозий кўзгуси

Истанбул нафақат қадим тарихи, бетақор табиати, тарихий ва замонавий обидалари, балки ўзига хос музейлари билан ҳам

ЁШЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ САВОДХОНЛИГИ ОШИРИЛМОҚДА

Семинар давомида иштирокчиларга бизнесни ташкил қилиш ва уни ривожлантириш босқичлари, ёшлар учун мўлжалланган банк маҳсулотлари ҳамда хизматлари, шунингдек, ёшларга оид амалдаги давлат дастурлари юзасидан батафсил маълумотлар берилди.

Тадбир очик мулоқот ҳамда савол-жавоблар шаклида ўтказилиб, унда ёшлар ўзларини қизиқтирган масалалар бўйича мутахассислардан атрофлича жавоблар олиш имкониятига эга бўлди.

Мазкур семинар ёшларнинг тadbirkorлик фаолиятини рағбатлантириш ва келгусидаги режаларини қўллаб-қувватлашга хизмат қилди.

Банк ахборот хизмати.
Хизматлар лицензияланган.

“Агробанк” АТБ ёшларнинг ташаббус ва ғояларини қўллаб-қувватлаш, уларнинг молиявий билим ҳамда кўникмаларини оширишга алоҳида эътибор қаратмоқда. Шу мақсадда Сирдарё вилоятининг Сардоба туманида ёшлар учун молиявий саводхонлиқни ошириш ҳамда уларни тadbirkorлик фаолиятига кенг жалб этишга қаратилган семинар ташкиллатирилди.

ВОДИЙЛАРНИ ЯЁВ КЕЗГАНДА...

ҚАДРИ КЕТМАС ҚАДРИЯТЛАР

Фарғона вилоятида ҳафтанинг ҳар жумаси “Миллий либослар кунини” сифатида белгилаб. Бу ташаббус доирасида кенг кўламли маънавий-маърифий тadbirkorлик ташкил қилиниб, таълим муассасалари, меҳнат жамоалари, бозорлар, аҳоли гавжум масканларда миллий қадриятларимиз кенг тарғиб этилди. Юзма-юз мулоқотлар маҳалла фаоллари, таниқли ижодкорлар, зиёлилар иштирокида ўтказилиши яхши аънамага айланган.

— Халқимизга хос эзгу фазилатлар боқий бўлиши ва авлоддан-авлодга безавол ўтишида бундай тadbirkorликнинг аҳамияти беқиёс, — дейди Маънавият ва маърифат маркази Ёзёвон тумани бўлимининг раҳбари Фахриддин Йўлдошев. — “Миллий либослар кунини” туман миқёсида ранг-баранг ҳамда қизиқарли мулоқотлар, маърифий дастурлар уюштирилди. Устозлар, меҳнат фахрийлари йўқлиниб, уларга миллий кийимлар тўхфа этилади.

Айниқса, ушбу жараёнда баркамол авлод вақиларини фаол қатнашиб, бадий дастурлар орқали ўз маҳоратини намойиш қилиб бораётгани беҳад қувонarliдир.

МЕВА-САБЗАВОТ МАҲСУЛОТЛАРИ ЭКСПОРТИ ОРТМОҚДА

Бешарик туманида сархил мева-сабзавоат экспорти жорий йилда АҚШ, Польша, Италия, Саудия Арабистони, Жанубий Корея, Венгрия каби давлатларга экспорт қилинган. Бу йилги мақсад ушбу соҳадаги экспорт ҳажминини 21 млн. доллардан оширишга қаратилган.

Айни пайтда туманда 25 га яқин экспортчи корхона-фаолият кўрсатмоқда. Бешариклик тadbirkorлар мазкур йўналишда ҳамкорлик кўламини янада ошириш мақсадида бу йил Германия, Франция, АҚШ, Италия, БАА, Россия каби мамлакатларда ўтказилган халқаро савдо кўргазмаларида фаол иштирок этди.

— Лойиҳа бўйича 20 млрд. сўм инвестиция киритилиб, мева-сабзавотни сановат усулида қайта ишлашга ихтисослаштирилган замонавий корхона ишга туширилди, — дейди Бешарик туманидаги “Trustagro” МЧЖ раҳбари Улугбек Заҳриддинов. — Натижада 100 га яқин доимий ҳамда касаначилик асосида 200 та мавсумий иш ўрни яратилди. Шу йилнинг ўзида ўндан зиёд давлатларга 4,3 млн. долларлик маҳсулот экспорт қилинишига эришилди. Айтиш жокики, ҳар йили Бешарик тумани боғларидан 25 минг тоннага яқин ўрик, олхўри, шафтоли, гилос, олма ва хурмо сингари мевалар йиғиб олинади.

АВТОБУСЛАР ҚАТНОВИ ОНЛАЙН НАЗОРАТ ҚИЛИНАДИ

Кўкон шаҳрида жамоат транспорт қатновини замонавий ва юқори технология ёндашуви асосида жорий этиш режалаштирилмоқда. Шу мақсадда шаҳар ҳокимлиги ҳамда Фарғона вилояти транспорт бошқармаси ҳамкорлигида янги “Йўл харитаси” ишлаб чиқишга келишиб олindi. Унда аҳоли учун жаҳон андозалари даражасида қулай шароит яратиш кўзда тутилган.

— Айни жараёнда таълим муассасалари, корхона-ташкilotлар, маҳаллаларда махсус сўровнома ўтказилиб, янги йўналишлар тармоғи ишлаб чиқилди, — дейди Фарғона вилояти транспорт бошқармаси бўлим бошлиғи Ахлиддин Ҳожиматов. — Шу таразда тadbirkorлик, ноқулабикларнинг олдини олиш мақсадида ҳар кун мунтазам қатновлар йўлга қўйилди. Автобусларнинг ҳаракатланиши онлайн назорат қилиб борилади.

Ҳозирги кунда Кўкон шаҳри учун алоҳида диспетчерлик хизматини ташкил этишга киришилди. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, тadbirkorлик субъектлари томонидан хориждан сигими 60 нафар йўловчидан кам бўлмаган 200 та янги автобус олиб келинади.

Ботир МАДИЁРОВ («Халқ сўзи»).

«Elektron Realtor» МЧЖ

тўғридан-тўғри музокаралар олиб бориш йўли билан ташкиллатириладиган кўчмас мулклар ва улорга бўлган ҳуқуқлар бўйича ўтказиладиган савдога таклиф этади

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 15 апрелдаги ПҚ-142-сонли қарорига асосан “O’zsanovatqurilishbank” АТБ балансида бўлган:

- Сирдарё вилояти, Гулистон шаҳри, “Баҳор” МФЙ, Тошкент кўчаси, 4-уйда жойлашган 28-хонадон;
- Бухоро вилояти, Фихудовон тумани, “Памуза” МФЙ, Навбахор кўчаси, 240-уйда жойлашган ишлаб чиқариш биноси ҳамда МДФ ишлаб чиқариш ускунаси сотилади.

Сотиш шarti ва нархи билан "www.e-rieltor.uz" сайти орқали танишингиз мумкин.

Савдога қўйилган мулкларни бевосита жойига чиқиб кўриш имконияти бор.

Савдода иштирок этиш учун талабгорлар “e-rieltor.uz” платформаси орқали ариза беришлари керак.

Call-марказ: +99855-517-22-20.
Расмий сайтимиз: www.e-rieltor.uz

Ўзбекистонда 2026 — 2030 йилларга мўлжалланган болаларни зўравонликнинг барча шаклларида химоя қилиш бўйича стратегия ва Ҳаракатлар режаси тасдиқланди.

Халқ сўзи Народное слово

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1242. 10 379 нусxada босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетанинг ҳақиқат маълумотларини юқори олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 71-259-74-51; котибхона 71-259-74-53; эълонлар 71-259-74-87.

ISSN 2010-6768

ТАХРИРЯТГА КЕЛГАН КЎЛЭМАЛАР ТАКРИЗ ҚИЛИНМАЙДИ ВА МУАЛЛИФГА ҚАЙТАРИЛМАЙДИ.

Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштиришга ташкилот жавобгар.

Газета таҳририят компьютер марказида терминал ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланади.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифати чоп этилишига “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100066,
Тошкент шаҳри,
Ислом Каримов кўчаси, 55-уй.
Набатчи муҳаррир — С. Мамиров.
Мусахҳас — С. Исломов.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси, 41. ЎЗА яқини — 20.50 Топширилди — 00.20 1 2 3 4 5 6